

Reiken naar een haalbare toekomst

Vooraf:

De leegloop in kerkelijk Nederland gaat ook aan De Kapel niet voorbij. Vergrijzing, ontkerkelijking van de maatschappij, kritiek op het instituut en haar leiders, schandalen, individualisering van de samenleving zijn allemaal deel van de verklaring daarvoor. Tegelijkertijd blijft en groeit de belangstelling voor mystiek, spiritualiteit, esoterie, op zoek naar zingeving, bezinning en filosofie. Het is de Kapelgemeenschap (De Kapel) en het Kapelberaad (KB) duidelijk dat niets doen geen optie is. De ingezette krimp zal dan doorzetten. Het KB heeft een Toekomstcommissie (TC) gevraagd een visie te ontwikkelen hoe we de toekomst kunnen (willen) beïnvloeden. Dat impliceert dat dingen niet blijven zoals ze zijn. Minder traditionele vieringen, maar daarvoor in de plaats andersoortige 'vieringen', nieuwe initiatieven, allemaal zaken die impact zullen hebben op de huidige vaste groep van Kapeldeelnemers.

Een deel van De Kapel zal dit als een verlies, als pijnlijk ervaren. Anderen zien dit als mogelijkheden om de gemeenschap voor een langere tijd levendig te houden, ook door nieuwe mensen te binden.

Aanpak:

De commissie heeft ervoor gekozen om niet de problemen als uitgangspunt te nemen voor oplossingsrichtingen, maar eerst en vooral te formuleren wat we als De Kapel willen zijn. Er is veel aandacht gegeven aan wat mensen belangrijk vinden, waarom zij zich betrokken voelen bij De Kapel. Daaruit zijn drie zogenaamde grondtonen naar voren gekomen die beschrijven hoe we gezien willen worden, hoe we (h)erkend zijn. Zoals bij een muziekstuk, waarvan de grondtonen vaak niet worden opgemerkt, totdat ze stilvallen. Dan verdwijnt de samenhang; we worden niet meer geraakt, bewogen. De drie grondtonen zijn **de vieringen** (oecumene, joods christelijke traditie, bijbel als inspiratie, ingevuld vanuit en door de gemeenschap, het koor en de liederen), **de gemeenschap** zelf (open, toegankelijk, met dialoog centraal, op zoek naar verbinding, verdieping, verstilling en zingeving) en als derde grondtoon **het maatschappelijk engagement** (de krant nog steeds naast de bijbel, de wereld is veelzijdig/gekleurd/(ont)roerend/appellerend, de Bergrede als oproep).

In een kapeldialoog zijn vele pareltjes benoemd die door de gemeenschap als waardevol en belangrijk worden beschouwd. Van meet af aan is het streven geweest die te behouden. En daar waar ze verdwenen zijn ze terug te vinden. En, waar mogelijk, ze samen met anderen op te poetsen en aan te vullen.

Bijzondere aandacht is gegeven aan de liturgische vieringen op zondag. Met het afsplitsen van TINT is het de basis van De Kapel geworden.

Er is gekozen om die liturgische vieringen zo veel mogelijk te behouden, met een herkenbare regelmaat, naast de bekende hoogtijdagen zoals Pasen-Pinksteren-Advent-Kerst. Tegelijkertijd is gezocht naar structurele ruimte voor andersoortige vieringen, waarin juist aandacht wordt gegeven aan de diversiteit, aan pareltjes, rondom meditatie, inspiratie-impulsen en maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen aan ons en aan De Kapel.

Liturgische vieringen:

De gemeenschap heeft eerder aangegeven dat de liturgische vieringen voor hen een bron zijn voor motivatie en inspiratie: voor het dagelijks werk, voor de eigen levenshouding en voor het omgaan met de buitenwereld. De Kapelleden waarderen het "treden buiten de gevestigde orde", de vrijheid in denken, en de combinatie van woord en symbool, ritueel en zang.

De TC adviseert het KB dan ook om erop toe te zien dat deze basis behouden blijft. De vieringen moeten blijven aansluiten op de grondtonen waardoor men zich tot De Kapel voelt aangetrokken. De commissie adviseert om daar in grotere kring met liturgiegroep-voorgangergroep en koor nog wat dieper op door te denken.

Structureel ruimte voor andersoortige vieringen:

Dat was een uitdaging. Thema's, voorbeelden en suggesties genoeg, getuige ook de lange lijst van de pareltjes, door de gemeenschap benoemd.

In samenspraak met het KB noemen we ze voorlopig **Vieringen Velerlei**. En ook met een herkenbare regelmaat. Met thema's geclusterd onder drie noemers: **op adem komen** (meditatie, bezinning, stilte in allerlei vormen, met woord en muziek), **gesprek aan tafel** (maatschappelijke onderwerpen, acties, diakonie en pastoraatslunch, partnerschappen met andere organisaties, in de bres voor anderen, onmacht, steentjes in de rivier verlegd) en last but not least **geïnspireerd raken** (ontmoeting, beleving, natuuriervingen, kunst, cultuur, sprekers).

Hoe ziet dat eruit in de praktijk:

Minder liturgische vieringen dus, maar het zondags aanbod structureel uitgebreid, alle vieringen met een natuurlijke en vaste regelmaat. Bijvoorbeeld door de 2^e en 4^e zondag voor de **liturgische vieringen** te reserveren. Daarnaast blijven de vieringen rond de christelijke feestdagen bestaan. Alles samen zou dit leiden tot circa 25 liturgische vieringen in een jaar. Volgens de TC een solide basis voor de gemeenschap. De kalender wordt dan aangevuld met circa 15 **Vieringen Velerlei**. (1^e en 3^e zondag en 5^e zondag). Dat is een ritme waarvan we verwachten dat de gemeenschap kan wennen.

Hoe dit zichtbaar en interactief te maken?

Als niet meer alle zondagen hetzelfde zijn, moet het heel duidelijk zijn wat er op welke zondag gebeurt. Via een aantrekkelijke jaarkalender, beschikbaar op internet en nauwkeurig bijgehouden. Delen van de jaarkalender die op dat moment actueel zijn worden toegevoegd aan de nieuwsbrief. De jaarkalender is van ons samen en wordt één keer per jaar in een workshop van De Kapel opgesteld. De invulling is globaal en wordt meer gedetailleerd uitgewerkt op een later moment. Wie weet kunnen bezoekers op de website straks in de kalender doorklikken om meer informatie te krijgen over een specifieke zondagsviering. En wellicht ruimte krijgen om te reageren, variërend van suggesties tot carpoolvragen. De PR-commissie en een websitebeheerder voelen zich uitgedaagd.

En de bemensing dan?

In een vrijwilligersorganisatie is de uitvoerbaarheid een belangrijke voorwaarde. In de organisatorische opzet zijn oplossingsrichtingen mogelijk met een acceptabele inzet voor alle betrokken vrijwilligers. Essentieel is dat mensen geïnspireerd raken om een keer een viering of cyclus van vieringen voor max 1-2 keer te organiseren, samen met mensen uit hun omgeving, van binnen en van buiten de gemeenschap. Afgbakende taak, met een herkenbaar begin, resultaat en eind. Kleine groepjes waarin enthousiasme ontstaat, energie en ruimte voor ideeën. Met anderen samen, betekent ook dat die anderen zelf mensen uit hun eigen omgeving meebrengen naar 'hun' viering. Mensen die buiten de Kerk als instituut datgene gevonden hebben dat ook De Kapel kan bieden. Dat kan versterkend werken. Zowel in de **liturgische vieringen** als in de **vieringen velerlei**. De inzet van de voorbereiders is kort en krachtig (en hopelijk inspirerend). Vanuit die groepjes komen mensen naar voren die een cluster willen vertegenwoordigen door 3-4 keer per jaar met het KB te overleggen.

Tot slot:

Het enthousiasme van de TC is geen garantie voor continuïteit, maar de TC meent dat een langjarige toekomst voor De Kapel zeker mogelijk is en dat het 'Reiken naar deze haalbare toekomst' recht doet aan de geschiedenis van De Kapel en wat zij nog steeds voor mensen betekent. Dat 'reiken' zullen we samen moeten doen en we zullen voldoende vrijwilligers moeten begeistere(n), zodat we

samen het reiken naar de toekomst licht maken en haalbaar!